Štev. 264 V Trstu, v soboto 28. septembra 1918 Letnik XLII.

Izhaja vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: Ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcij lista „Edinosti". — Tisk tiskarne „Edinosti". — Telefon uredništva in uprave štev. 11-57. — Naročnina znaša: Za celo leto K 40·—, pol leta K 20·—, tri mesece K 10·—, za nedeljsko izdajo za celo leto K 8·—, pol leta K 4·—. Posamezna številka v Trstu in okolici: 10 vinarjev.

EDINOST

Posamezne številke zastarele 20 vin. Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 16 vin; osmrtnice, zahvale, poslanice, vabila, oglasi denarnih zavodov mm po 30 vin; oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20·—; vsaka nadaljna vrsta K 2·—. Mali oglasi po 8 vin. beseda, najmanj pa 80 vin. Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti". — Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ulici sv. Frančiška As. št. 20. Poštnohranilični račun št. 811.652. Posamezna številka izven Trsta in okolice: 12 vinarjev.

Bolgarska vlada zaprosila entento za premirje in mirovna pogajanja.

Državni prevrat Malinova. Odhod bolgarskih delegatov v Solun. Protigibanje. Hintze o položaju in nemško-avstro-ogrski pomoči Bolgarski.

Velikanske bitke med Arrasom in Verdunom. — Gigantski napadi združenih ententnih armad.

SOFIJA, 26. (Kor.) Uradno se poroča:

Na podlagi prasodka najnovejših dogodkov in po skupno s pristojnimi faktorji izvršeni premotritvi položaja je bolgarska vlada v želji, da napravi konec prelivanju krvi, pooblastila generalissima na bojišču, da naj predlaga vrhovnemu poveljniku ententnih bojnih sil v Solunu ustavitev sovražnosti, da se prično pogajanja za sklenitev premirja in miru. Člani bolgarske delegacije so odpotovali včeraj zvečer, da se sestanejo s pooblaščenci vojujočih se ententnih držav.

NOTA VLADNEGA BLOKA.

SOFIJA, 26. (Kor.) Vladnemu bloku pripadajoče stranke objavljajo sledečo noto:

V soglasju z večinskimi strankami je vlada včeraj, dne 25. t. m., ob 5 popoldne, predlagala nasprotniku v svrho mirovnih predlogov oficijelno premirje. Stranke bloka pozivljajo armado in prebivalstvo, naj varujeta vojaški in javni red, ki je tako potreben, da se v teh odločilnih trenotkih zapričeto mirovno delo srečno konča.

Narodna skupščina je sklicana za 30. septembra.

SAMOLASTNI NASTOP MALINOVA.

Protigibanje. Pomoč bolgarski fronti.

BEROLIN, 26. (Kor.) Semkaj so došla poročila, da je bolgarski ministrski predsednik Malinov vojskovodje proti Bolgarski operirajočih ententnih čet zaprosil za premirje. Kakor se poroča, je nastopil Malinov s to ponudbo samovolno, brez privoljenja kralja, parlamenta in bolgarskega armadnega vodstva. V zvezi zveštih krogih Bolgarske je povzročil ta nastop Malinova veliko razburjenje. Vojaške priprave za krepko podpiranje bolgarske fronte so v teku. Sodeč po zadnjih poročilih iz Sofije, se je že pričelo uveljavljati protigibanje proti ministrskemu predsedniku Malinovu.

KOLIN, 27. (Kor.) »Koelnische Zeitung« poroča iz Berlina: Okrepitev vojaškega in političnega položaja Bolgarske napreduje. Bolgarski vrhovni poveljnik, general Todorov, nastopa sporazumno z vrhovnim armadnim vodstvom zaveznikov, od katerega je zaprosil navodila.

POGAJANJA V SOLUNU GLEDE PREMIRJA.

DUNAJ, 27. (Izv.) Iz diplomatičnih krogov se poroča: Pogajanja Bolgarske z entento se vrše v Solunu. Bolgarski zastopniki so: Lukov, Radev in Lapčev. V vojaških krogih se govori, da je bilo sklenjeno z Bolgarsko trimesečno premirje.

DUNAJ, 27. (Izv.) Kakor smo izvedeli, se je bolgarska vlada odločila za usodepolni korak iz sledečih vzrokov: bolgarska armada trpi na pomanjkanju hrane in oblek, nedisciplinranosti čet in neskladnosti med armado in vodstvom. Pojavljali so se često upori. Številni častniki so bili umorjeni od upornikov. V Sofiji je nastala panika zlasti potem, ko se je zaznalo, da se nahajajo med ententnimi četami senegalski črnci. Predvčerajšnjem se je vršil ministrski svet, ki je trajal do polnoči. — Kralj je sprejemal do 4 zjutraj zasebne avdijence. Kralj se je odločno izjavil proti miru, toda vlada je odločila drugače. Nato je odpotoval kralj Ferdinand obe svoji hčerki na grad Ebenthal v Avstrijo, kamor ste prispeli danes ob 4 zjutraj. Kralj je zaprosil za dva avstrijska motorna čolna in se je odpeljal po Donavi v Lom Palanko, odkoder se odpelje z monitorjem v Avstro-Ogrsko.

NEMŠKI DRŽAVNI TAJNIK VON HINTZE O BOLGARSKI.

BEROLIN, 27. (Kor.) Razpoloženje v rajhstagu je bilo danes pod vtiskom poročil iz Bolgarske. Pred sejo glavnega odseka so se vršili zaupni porazgovori članov glavnega odseka z državnim tajnikom von Hintzejem in zastopniki vrhovnega armadnega vodstva, katerim je prisostvoval tudi državni kancelar. Po dokončanih teh porazgovorov se je otvorila javna seja glavnega odseka, v kateri je državni tajnik von Hintze podal naslednjo izjavo:

Iz vojaških poročil zadnjih dni vam je znano, da je Bolgarska med Vardarjem in Černo zašla v resne težave. Tekom nadaljnih dogodkov je bila soprizadeta tudi sosednja bolgarska armada. Bolgarska vlada ministrskega predsednika Malinova je vesti s fronte očividno tolmačila preneugodno. Včeraj dopoldne je izšla v Sofiji časniška vest, po kateri **Bolgarska predlaga vrhovnemu poveljniku ententnih čet v Solunu takojšnjo ustavitev sovražnosti in pričetek mirovnih pogajanj. Bolgarsko odposlanstvo, ki je tvore finančni minister Ljapčev, generalni major Lukov in poslanik Radev, je baje že v sredo zvečer odpotovalo v Solun.** Iz doslej dospelih nepopolnih poročil se še ne da spoznati z gotovostjo, ali je bolgarska vlada v resnici, kakor se zdi, da zatrjuje, postopala sporazumno z bolgarskim armadnim vodstvom, bolgarskim parlamentom in kraljem, ali pa bolj ali manj na lastno pest. Sobranje bi se bilo moralo sestati šele 30. septembra. Razna znamenja dopuščalo možnost, da bi nadalini razvoj stvari mogel desavouirati Malinova. V vsej deželi se kaže močna struja proti koraku Malinova. Važne stranke sobranja in vplivni narodni krogi nočejo ničesar vedeti o kakem posebnem premirju in prošnji za mir. Značilno je, da bolgarska mirovna delegacija, ki naj bi bila po omenjeni časniški vesti baje že v sredo zvečer odpotovala, do četrtka opoldne še ni zapustila Sofije. Kakor se zdi, je na vidiku protiakcija zvezpozvestih življev. Na prve vznemirjajoče vesti z macedonske fronte je državno vodstvo (nemško) takoj odposlalo iz razpoložljivih rezerev močne sile na Bolgarsko v pomoč zaveznikom. Deloma so ta ojačenja že dospela, deloma pa bodo na mestu prihodnje dni. Tudi avstro-ogrsko armadno vodstvo je odposlalo zelo znatne moči. Nemške in avstro-ogrske moči bodo po sodbi vojaških izvedencev najbrž zadostovale, da se vzpostavi vojaški položaj. Vkljub marsikaterim upapolnim znakom pa je položaj treba brezdvomno smatrati za resen. Že v nekaterih dneh bo stvar razmeroma jasnejša. Povoda, da bi se stvar Bolgarske že danes smatrala za izgubljeno, ni ne za Bolgarsko, ne za nas. Politično vodstvo bo glavni odsek samo po sebi umljivo skrbno obveščalo o nadaljnem razvoju.

Odsekov predsednik Ebert je, ker položaj še ni pojasnjen, predlagal nato, da naj se ne prične razprava o dogodkih na Bolgarskem. Predlog je bil enoglasno sprejet, nakar se je odsek bavil z vprašanji armadne oskrbe in se potem odgodil do ponedeljka.

VPLIV KORAKA BOLGARSKE NA SPLOŠNI POLOŽAJ.

DUNAJ, 27. (Kor.) »Fremdenblatt« poroča: Zunanji minister grof Burian je izjavil tekom svojih razgovorov z nemško-nacijonalnimi člani zunanjega odseka delegacije, da se kljub dogodkom na Bolgarskem splošni položaj ne sme presojati kot preveč kritičen. Na nadaljna vprašanja delegatov je naglašal grof Burian, da postopamo v popolnem sporazumu z Nemčijo. Zveza med nami in Nemčijo ostane slejkoprej neomajna in trdna.

DUNAJ, 27. (Izv.) Včeraj so prihajala semkaj preko Ogrske in Bolgarske vznemirjajoča poročila o vojaškem in notranjem položaju na Bolgarskem, ki bi zamogla imeti dalekosežne posledice. Včeraj popoldne, po avdijenci grofa Buriana pri cesarju, je sprejel ministrski predsednik baron Hussarek zastopnike vseh parlamentarnih strank, jim naznanil, da je uvedla Bolgarska mirovna pogajanja z entento in razlagal nato politične posledice dogodka. Poročila ministrskega predsednika so napravila na vse navzoče najglobljі vtis. Danes so prispeli v zbornico številni poslanci vseh strank in so živahno razpravljali o položaju. Zastopniki nemških nacijonalcev so se zglasili pri zunanjem ministru grofu Burianu in so zahtevali pojasnila. Ta jim je odgovoril, da bo Avstro-Ogrska vztrajala v zvezi z Nemčijo. On vztraja še vedno na avstro-poljski rešitvi poljskega vprašanja. Poročila o priključitvi Bosne in Hercegovine Ogrski so neresnična. Grof Burian se je dalje z vso odločnostjo izjavljal proti Jugoslaviji, češ da ogroža državne temeljne zakone. Vendar pa je mnenja, da se mora Čehom in Jugoslovanom znotraj države priznati federativno stališče.

Vpliv bolgarskega poraza na našo fronto v Albaniji.

DUNAJ, 27. (Kor.) Listi se bavijo obširno z najnovejšimi dogodki na macedonskem bojišču in ugotavljajo, da je po zadnjih poročilih bolgarska armada nedvomno doživela težek poraz; vsa bolgarska fronta do Vardarja je razbita, zaznamovati je velike izgube na materijalu in znatne izgube na bojevnikih in napadalci se nahajajo že na bolgarskem ozemlju. Listi naglašajo, da je treba pod temi okolščinami računati z možnostjo, da bi zamogel imeti ta poraz tudi kak vpliv na politično stališče Bolgarske, akoprav po dejstvih še ni mogoče razvideti, v kaki obliki in s kakim ciljem. Naše armadno vodstvo ta razvoj ni našel nepričakovano, posebno ker se vrši že 10 dni. Predvsem prihaja za nas v poštev albanska fronta. Tu je odločilni moment, da za naše operacije v Albaniji niso bili merodajni lastni politični nameni, ampak le podiranje Bolgarov, katerih zahodno krilo smo krili. Preložitev bolgarske fronte stavlja naše armadno vodstvo pred nove sklepe, katerih učinki se bodo pokazali morda že v najkrajšem času. Vsekakor je armadno vodstvo z največjo pozornostjo zasledovalo dogodke v Macedoniji in že ukrenilo tozadevne odredbe. Ako bi se izkazale za nas potrebne kake vojaške posledice, smo pripravljeni nanje.

Prevažanje Amerikancev v Evropo.

DUNAJ, 27. (Izv.) Iz Züricha se poroča, da je bilo meseca avgusta prepeljanih v Francijo 313.000 amerikanskih čet v Evropo.

ZVEZNA ARMADNA POROČILA.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 27. (Kor.) Uradno se javlja:

Na tirolski in beneški gorski fronti topovski boji in patrulne praske.

Na zapadnem bojišču so se avstro-ogrske čete uspešno udeleževale bojev vzhodno Meze.

Načelnik generalnega štaba.

NEMSKO.

BEROLIN, 27. (Kor.) Veliki glavni stan javlja:

Zapadno bojišče. — V Šampanji, med višinami zapadno Suippesa in ob Aisni, kakor tudi severozapadno Verduna med Argoni in Mozo so pričeli Francozi in Amerikanci včeraj z močnimi napadi. Topovski boj se je razširil preko višin zapadno Suippesa proti zapadu do Reimsa, preko Meze proti vzhodu do Mozele. Tam so sledili le delni napadi, ki so bili odbiti. Pri njihovem odbitju so se odlikovale tudi avstro-ogrske čete.

Na glavnih napadalnih frontah je uvedel velikanski topovski boj pehotno bitko. Zapadno Aisne so Francozi, vzhodno Argonov Amerikanci s številnimi okoniški napadli naše postojanke. V smislu ukaza so se umaknili naši sprednji oddelki v odkazane jim obrambne črte. Pri Tahuru in Ricontu je sovražnik v svojih do večera nadaljevanih napadih prodrl preko naše sprednje bojne črte notri na višine severozapadno Tahura in do Fontaine en Dormolsa. Tu so naše rezerve zajezile krajevni vdor sovražnika. S posebno silo je napadel sovražnik naše postojanke med Auberivom in jugovzhodno Somme-Py. Napadi so se razbili pred našimi bojnimi črtami ob najtežjih izgubah za sovražnika. Tudi severno Cernaya so se izjalovili do večera večkrat ponovljeni sovražni napadi. V Argonih smo odbili delne napade nasprotnika. Med Argoni in Mozo je prodrl sovražnik preko naših sprednjih bojnih črt do Montblainvilla in Montfaucona in do kolena reke Meze severovzhodno Montfaucona. Tu so ga ustavile naše rezerve.

Sovražnik je zamogel torej na posameznih točkah doseči naše pehotne in sprednje topovske črte. Z dalekosežnimi cilji izvršeni veliki francosko-ameriški prebitni poizkus se je prvi bojni dan izjalovil ob žilavosti naših čet. Na vidiku so novi boji.

BEROLIN, 27. zvečer. (Wolff.) Med cestami, ki vodijo od Arrasa in Peronne proti Cambraiju ter proti siegfriedski postojanki zapadno Le Chateleta, so se pričeli napadi Angležev in Amerikancev z ogromno zastavitvijo čet. Napad v smeri proti Cambraiju je pridobil tal. V Šampanji ter med Argoni in Mozo obnovljeni težki napadi Francozov in Amerikancev so se izjalovili.

Prvi generalni kvartirmojster pl. Ludendorff.

TURŠKO.

CARIGRAD, 25. (Kor.) Glavni stan poroča: Angleži prodirajo proti našim novim postojankam na palestinski fronti preko Nabluša in v dolini Jordana.

SOVRAŽNA URADNA POROČILA.

Italijansko uradno poročilo.

26. sept. — Topovski dvoboji na posameznih točkah v ozemlju Pasubia, v pasu med Valbello, Col del Rosso in Piavo. Med Pallažonom in Salletto so povzročile naše baterije velik požar, ki mu je za črtami sovražnika sledila eksplozija. Sovražne poizvedovalne oddelke pri Bertigu in v dolini Ornia smo pognali v beg.

Francosko uradno poročilo.

25. sept.: Macedonsko bojišče: Kljub zastavitvi nadaljnih nemških čet je moral sovražnik nadaljevati svoje umikanje proti severu. Njegovi močni zadnji oddelki se severozapadno Bitolja kljub temu močno upirajo. Na levem krilu so bojne sile zaveznikov prekoračile Prilep in prodirajo po cestah proti Kruševu, Kičevu in Velesu. V središču so se polastili Srbi gorskega grebena Popadije vzhodno Babune in so pridobili zapadno dolnje Černe na prostoru. Na drugi strani so razširili svoje predmostje severno Vardarja in dosegli višine med Vardarjem in dolino Krive Lokavice, na katerih se poizkuša sovražnik utrditi z vso naglico. Na desnem krilu so francoske, angleške in grške čete pomaknile močne sprednje čete onstran Vardarja proti Gradcu in Hudovu in se polastile gorskega grebena Karabila severno Dojranskega jezera. Plen se množi neprestano. Dne 23. t. m. je bilo uplenjenih nad 30 topov in znatno orodje za poljske železnice.

Angleško uradno poročilo.

26. sept. — V zadnjih dnevih ste prva in šesta angleška divizija devetega armadnega zbora pod generalom Breithweitom po hudem boju, toda z majhnimi žrtvami, zavzeli severozapadno St. Quentina zapleten sistem jarkov, utrjene točke, neki gozd in razne kraje in ujeli nad 1500 mož. Pri teh podvzetjih je izvršil sovražnik številne močne protinapade, ki so jih naše čete odbile z veliko hrabrostjo in odločnostjo. Enajst sovražnih letal je bilo uničenih. Pogrešajo se tri naša letala.

Macedonsko bojišče, 25. sept.: Naša konjenica in pehota nadaljujete prodiranje in grške čete prodirajo ob strmi Belašici planini. Grki se bližajo gorskim grebenom severno Dojranskega jezera in naše čete so dosegle v centru Džamijo Obesi.

LONDON, 27. (Kor.) Uradno poročilo s solunske fronte pravi: Angleške čete so dospele v Strumico.

Angleško poročilo iz Palestine.

26. sept.: Na severu je zasedla naša konjenica Tiberijo, Someh in Es Samaro ob Tiberijskem jezeru in to kljub odločnemu odporu turških posadk. Vzhodno Jordana je zasedla naša konjenica Aman ob hedžaški progi in zasleduje turške čete, ki se umikajo proti severu ob železniški progi. Od pričetka bojnih dejanj v noči 19. t. m. znašajo naše izgube vseh vrst manj kakor desetino privedenih ujetnikov.

DOGODKI NA MORJU.

BEROLIN, 26. (Kor.) V Atlantiku so potopili naši podvodniki 28.000 ton, med njimi tri parnike s petrolejem, skupno 18.000 ton.

PRED SESTANKOM PARLAMENTA.

Koalicijsko ministrstvo na obzorju.

DUNAJ, 27. (Kor.) Kakor poročajo listi, so bili strankini načelniki poslanske in gosposke zbornice poklicani v svrho najnovih porazgovorov o zunanje-političnem položaju k ministrskemu predsedniku. Glasom listov se je razpravljalo tudi o vprašanju eventualne preložitve zasedanja zbornice, ki se ima sestati dne 1. oktobra. Večina strankinih načelnikov je vztrajala pri že določenem roku. V večernih urah so se razširjale govorice, da se je razpravljalo tudi o vprašanju ustanovitve koalicijskega kabineta.

Ministrski predsednik in krščanski socijalci.

DUNAJ, 27. (Kor.) Na povabilo ministrskega predsednika barona Hussareka je prišel danes k njemu podpredsednik krščansko-socijalnega združenja deželni odbornik Stöckler v imenu klubovega vodstva. Baron Hussarek ga je podučil obširno o zunanjepolitičnem in notranjepolitičnem položaju. Posebno se je porazgovor obširno bavil s potrebo ustavne reforme. Stöckler je tudi naglašal, da se mora sestati poslanska zbornica ob določenem roku, dne 1. oktobra.

Cesar ustavil veleizdajniški proces proti poljskim legijonarjem.

DUNAJ, 29. (Kor.) »Polnische Nachrichten« poročajo: Predsednik Poljskega kluba dr. Tertil je bil danes opoldne po ministrskem predsedniku baronu Husareku obveščen, da sprejme cesar v avdijenci predsednika Poljskega kluba in po enega poljskega člana gosposke in poslanske zbornice. Nato so bili sprejeti v avdijenci predsednik dr. Tertil, član gosposke zbornice dr. vitez Bilinski in podpredsednik poslanske zbornice dr. German. Cesar jim je sporočil, da je z današnjim dnem odredil ustavitev veleizdajniškega procesa proti poljskim legijonarjem v Marmaros-Szigetu. Dr. Tertil se je zahvalil cesarju za ta čin najvišje milosti.

Wekerle na Dunaju.

BUDIMPEŠTA, 27. (Kor.) Ministrski predsednik dr. Wekerle je prispel včeraj zvečer na Dunaj, kjer je posetil zunanjega ministra grofa Buriana in z njim dalje časa konferiral. Danes zjutraj je odpotoval ministrski predsednik v bivališče vladarja, kjer bo sprejet še dopoldne v avdijenci.

Ogrski ministrski predsednik v avdijenci.

DUNAJ, 27. (Kor.) Ogrskega ministrskega predsednika dr. Wekerla, ki je prispel v sredo zvečer na Dunaj, je cesar danes dopoldne sprejel v cesarskem dvoru v posebni avdijenci. Avdijenca mu je dala priložnost, da je poročal o vseh aktualnih vprašanjih. Ministrski svet, ki se je vršil pred odpotovanjem ministrskega predsednika iz Budimpešte, mu je omogočil, da na podlagi storjenih sklepov uveljavi ustavno mu zagotovljeni vpliv na vodstvo skupnih stvari.

Vrnitev avstrijskih otrok iz Ogrske. Cesarska dvojica pri sprejemu.

DUNAJ, 26. (Kor.) Cesarska dvojica je danes opoldne prisostvovala prihodu posebne ladje, ki je pripeljala 400 otrok iz budimpeštanskega komitata, kamor jih je poslalo od cesarja ustanovljeno dobrodelno društvo v svrho okrepitve. Nad 70.000 otrok iz Avstrije je vživalo gostoljubnost Ogrske. Cesarska dvojica je prispela, da pozdravi otroke. Cesar se je za velike ovacije nedolžnih otročičev očividno ginjen zahvaljeval in je nagovoril skoro vsakega otroka posebej.

HRVATSKI VOLILNI RED POTRJEN.

ZAGREB, 26. (Kor.) Cesar je s sklepom z dne 11. t. m. sankcijoniral predlogo o volilnem redu za sabor kraljevin Hrvatske, Slavonije in Dalmacije.

Nemški Gradec za mir.

GRADEC, 27. (Kor.) V današnji seji graškega občinskega sveta je obč. svetnik soc. dem. Pongratz nujno predlagal resolucijo, ki pravi, da občinski svet mesta Gradca izraža vročo željo, da naj bi pri vseh vladah vojujočih se držav prodrlo mnenje, da vojna pomenja za ves svet strahovito nesrečo, in zahteva da vzvezne vlade store vse korake, ki vodijo do splošnega miru, z izogibom vsake nepravičnosti in naknadnih gospodarskih in narodnih oškodeb. Resolucija je bila brez razprave sprejeta enoglasno.

Rešitev vladne krize v Nemčiji.

BEROLIN, 27. (Kor.) V politično dobro poučenih krogih vlada mnenje, da se doslej nerešena vladna kriza tekom zadnjega tedna hitro razreši in da je računati s korenitimi izpremembami v dosedanji vladi. Gotovo je doslej samo, da dosedanja večina, ki je tvore centrum, napredjaki in socijalnai demokratje, ostane tudi v bodoče. Morebiti se ta večina še ojači z vstopom nacijonalnih liberalcev.

Ameriške puške na šibre in protest nemške vlade.

BEROLIN, 27. (Kor.) Nemška vlada je izročila tukajšnjemu švicarskemu poslaništvu protestno noto za ameriško vlado, v kateri Nemčija protestira proti temu, da se poslužujejo ameriški vojaki pušk na šibre.

Sklicanje italijanske zbornice.

CHIASSO, 27. (Kor.) Italijanska poslanska zbornica je sklicana za 3. oktobra. Dnevni red vsebuje kot prvo točko poročila vlade.

Kongres ruskih socijalnih revolucijonarjev.

MOSKVA, 25. (Kor.) Tu je bil otvorjen pod predsedstvom zmernega Ustinova kongres socijalnih revolucijonarjev levice.

Grof Tisza o jugoslovanskem vprašanju.

Sarajevo, 23. sept.

Grof Tisza, ki je po lastnem zagotovilu potoval po slovanskem jugu kot zasebnik ne pa pooblaščenec, je dospel v Sarajevo v petek, 20. t. m., popoldne ob 4. Takoj po sprejemu je policija razposlala vabila, da naj pridejo še isti dan k njemu Vojislav Šola, dr. Spaho, dr. Hrasnica in Hašagić. Šola je, kakor že znano, izročil grofu Tiszi spomenico Srbov in Hrvatov, pristašev jugoslovanske deklaracije. Drugi dan je poslala policija detektiva [illegible] da je hodil od hiše do hiše in vabil še nadaljne osebe na porazgovor h grofu Tiszi. Popoldne so bili sprejeti v konaku pristaši jugoslovanske deklaracije, ki so podpisali spomenico.

Grof Tisza jih je sprejel v polkovniški uniformi z vsemi odlikovanji. Predstavil se ni posameznikom. Stal je ves čas porazgovora ob pisalni mizi ter gledal v list papirja, ko je govoril. Tudi povabljenci so stali ves čas.

Pričel je s tem, da je povedal, da je prečital spomenico, katero mu je prejšnji dan izročil Vojislav Šola, ter potem nadaljeval: Mislil sem, da bom mogel govoriti z gospodi o skupnih koristih, ki bi nas morale vezati vse in katere bi bilo treba skupno izgraditi. Prišel sem semkaj v prepričanju, da bom imel opravka z resnimi ljudmi, prežetimi s čustvom državnega patrijotizma. Ta spomenica pa je sestavljena v takem tonu in na tak način, da je razvidno, da gospodje, ki so jo podpisali, ne računajo z velikimi zahtevami sedanjosti. Oziraje se na obliko in vsebino spomenice, jo je označil za nepristojno (ungeziemend). Baveč se podrobno z vsebino spomenice, se je zaustavil pri poudarjanem načelu narodnega edinstva Srbov, Hrvatov in Slovencev, poudarjajoč »Slowenen« ter dejal, da je to edinstvo v nasprotju z državnimi temelji monarhije. — Posebno je pobijal zahtevo po samoodločbi narodov, češ, da se o tem načelu ne more govoriti v državi, kjer so narodi med seboj izpremetani (zusamengewürfelt) in da to načelo more le napravljati zmešnjavo v državi. To načelo da je le doneče geslo, ki se lepo glasi v govorih na zborovanjih in modnih člankih, toda trezen in realen politik da ga ne more razpravljati resno. To načelo je ponarejen denar (falsche Münze), ki ga je Angleška zanesla med nas, da bi sejala razdor, sama ga pa doma, v Irski in drugje, ne izvaja.

Prehajajoč na točko spomenice o odnošaju jugoslovanske države napram Ogrski, katero je citiral dobesedno, je vprašal ironično, ali gospodov ne veže z Ogrsko nič drugega kot sam zemljepis in kako da porabljajo, da so v tej deželi madžarske čete prelile toliko krvi, da se osvobodi tukajšnje krščansko ljudstvo. Ali ne objema (umfasst) Ogrska Hrvatske z vso svojo politično močjo. Iz te spomenice zvene vsi oni glasovi, ki so prihajali do nas iz Prage in Ljubljane in ki gredo zavestno ali nezavestno s stremljenjem naših sovražnikov, da nas uničijo.

Grof Tisza, zahajajoč vedno bolj v patos, je končno vzkliknil, udarši s pestjo po mizi, dobesedno: »Wir können vielleicht zu Grunde gehen, aber bevor wir zu Grunde gehen, haben wir die Macht, alle diejenigen, die solche Ziele verfolgen, zu zermalmen!« (»Mogli bi se morda pogubiti, toda preden poginemo, imamo moč, da stremo vse one, ki zasledujejo take cilje!«) Srepo zroč odposlance in udarjajoč s pestjo po spomenici, je pričel: »Und

dieses blöde Zeug...« (»In to bedasto značilo...«), toda odposlanci niso dali, da bi nadaljeval, temveč so mu obrnili hrbet ter odšli iz sobe, nakar je grof Tisza zaklical za njimi: »Das ist das Beste, was Sie tun können!« (To je najboljše, kar morete storiti!«)

Tako se je končal porazgovor grofa Tisze z bosenskimi Srbi in Hrvati, pristaši jugoslovanske deklaracije, za katerimi stoji ogromna večina bosensko-hercegovskega prebivalstva.

Zelo neprijetno je iznenadila grofa Tisza izjava obeh mohamedancev dr. Mehmeda Spaha in dr. Halidbega Hrasnice, ki sta izjavila, da se kot mohamedana nista odločno priključevala nobeni plemenski skupini, niti Hrvatom, niti Srbom, dokler so se ti prepirali med seboj. Ko pa je prenehal ta spor, **se tudi ona dva postavljata na stališče narodnega edinstva Srbov, Hrvatov in Slovencev z vsemi posledicami iz tega načela.** Ta izjava je napravila najboljši vtisk v vseh slojih naroda. Tisza je dejal, da je neprijetno iznenaden, da mu take izjave prihajajo iz mohamedanskih vrst.

V svojih prvih razgovorih je poudarjal Tisza, da o sklicanju bosenskega sabora ne more biti niti govora. Dovolj neprikit je namen da povzroča monarhiji avstrijski državni zbor, ki bodri samo sovražnike monarhije. Za Slovence je dejal, da so dr. Korošec in njegovi tovariši pravi agentje entente in da bi on vrgel Slovence iz ogrske države, če bi bili v njej. Hrvatom je poudarjal, da mora vsa politika stremeti za razdvojitvijo Hrvatov od Srbov. Glede kraljevine Srbije je dejal, da bo po vojni tako majhna in oslabljena, da jo bo Bolgarska samo če se zgane, mogla pojesti za zajtrk.

Madžarski grof Tisza je pač bil, je in bo — madžarski grof Tisza!

Razne politične vesti.

Odgoditev sklicanja parlamenta? Hussarekov odstop? Z Dunaja se poroča 26. t. m.: Po današnjih konferencah voditeljev strank z ministrskim predsednikom se je poudarjalo v parlamentu, ali bi ne bilo umestno, da bi se seja poslanske zbornice, določena na 1. oktobra, opustila. — Obenem so se pojavile tudi govorice, da Hussarekov kabinet ne ostane več dolgo na svojem mestu, temveč se umakne koalicijskemu ministrstvu.

Pred važnimi dogodki na zunanje političnem polju. Z Dunaja se poroča 26. t. m.: Podpredsednik Českega Svaza posl. Tusar je imel danes daljši zaupen pogovor z ministrskim predsednikom baronom Hussarekom o važnih vnanjepolitičnih stvareh. Prejšnji dan je nemškonacionalni poslanec Kraft dolgo časa konferiral z ministrom za zunanje stvari, grofom Burianem, pred posl. Tusarjem pa danes načelnik zveze nemškonacionalnih strank posl. dr. Waldner z ministrskim predsednikom baronom Hussarekom. Po konferenci s posl. Tusarjem se je izvedelo v poslanski zbornici, da najbrž skrajno važni vnanjepolitični dogodki dovedejo do izpremembe vsega položaja še pred sestankom državnega zbora, torej še pred 1. oktobra.

Grof Tisza o svojem potovanju po slovanskem jugu. Iz Budimpešte se poroča, da je grof Tisza izjavil glede svojega potovanja po slovanskem jugu, ki se spravlja v zvezo z jugoslovanskim vprašanjem: »Bil sem tam doli kot uradni pooblaščenec čisto v drugi stvari. Prišel sem seveda v stik s posameznimi osebami, toda samo **kot zasebnik. V jugoslovanskem vprašanju nisem imel nikakršnega pooblastila.** Svoje mnenje o tem sporočim, ko pride čas za to.« Grof Tisza odide iz Budimpešte na Dunaj poročat cesarju o svojem poslanstvu.

Hrvatska volilna reforma — sankcijonirana! »Hrvatska Riječ« je dobila iz Budimpešte brzojavno sporočilo, da je hrvatska volilna reforma sankcijonirana z datumom 11. t. m. Rečeni list pravi, da je s tem završena ena epoha ustavne borbe za temelj ustave, za demokratizacijo vsega javnega življenja na Hrvatskem: završava se popolno zmago hrvatsko-srbske koalicije. Mi pa dostavljamo: z zmago suverene volje in prava naroda, pred vsem prava samoodločbe. Hrvatska dobi v resnici svobodno, moderno in demokratično volilno pravico: splošno enako, direktno in tajno. S tem je politično življenje na Hrvatskem postavljeno na najširšo, granitno podlago, da ne bodo nikdar več možna tako potezanja v hrvatsko politično življenje od sovražne strani, da ne bodo več možne take nezakonitosti, nasilja, zastrupljenja, korumpiranja med faktorji hrvatskega političnega življenja. Na kratko lahko rečemo: do nedavno je delal na hrvatskem volitve vsakokratni režim s svojim vsemožnim aparatom, odslej pa bo delal — narod sam. In s tem mu bo dana odporna sila proti vsem sovražnim nakanam od zunaj! — Vest o sankciji hrvatske volilne reforme nas je presenetila zato, ker je vlada v Budimpešti trdovratno in neizprosno preprečala to sankcijo. To iz razlogov, ki jih je lahko posneti iz tega, kar smo rekli tu gori. Že v letu 1906. je hrvatsko-srbska koalicija, ko je zadobila relativno večino v saboru, stavila predlog za uvedbo splošne volilne pravice. A ko je v letu 1908. zadobila veliko večino, je stavila banu Tomašiću pogoj, da se mora izvesti volilna reforma, ki poviša število volilcev od 45.000 na 200.000. Z volitvami leta 1913 je koalicija dobila sicer večino mandatov, ali Škrlečeva vlada je ostala uradniška. Do popolnega preobrata je prišlo, ko je mladi naš vladar zasedel prestol: prišlo je do parlamentarnega režima — hrvatsko-srbska koalicija je prišla na vlado in se je z vso vnemo lotila borbe za uresničenje volilne reforme, ki je bila sklenjena v saboru pred božičnimi prazniki 1917. Ali tedaj se je šele prav začela borba za volilno reformo: borba proti nasprotstvom v Budimpešti, kakor smo že omenili. Pešta je preprečala sankcijo, ker je hotela, da bodi Hrvatska na višini kakega ogrskega komitata. Sedaj je pa tu vest, da je kralj sankcijoniral hrvatsko volilno reformo! Morda ne bi bili predrzni, če bi si domnevali, **da se tudi v tem dejstvu odražajo drugi veliki dogodki....** Na tem dogodku se radostimo vsi, ki vidimo v izvedbi principa samoodločbe svojo rešitev, svojo bodočnost. Radujemo se posebno Jugoslovani, vedoč, da volitve na podlagi nove volilne pravice prinesejo plebiscit hrvatskega naroda **za ujedinjenje troimenega našega naroda.** Zora puca...!

Načrt priključitve Bosne in Hercegovine Ogrski odgoden. Iz Budimpešte prihajajo vesti, da se tudi na Ogrskem pojavljajo veliki pomisleki proti nameravani priključitvi Bosne in Hercegovine Ogrski. Vzrok temu preobratu da je vtisk, ki ga je pridobil grof Tisza v svojih pogovorih v Zagrebu in Sarajevem, kjer se je večina oseb, s katerimi je govoril, izrekla proti priključitvi. Nadalje pa je očividno tudi odpor, na katerega je naletela stvar v Avstriji, povzročil pomislke na Ogrskem. V Budimpešti se je izvedelo, da bi se obe avstrijski zbornici izrekli proti ogrski rešitve bosenskega vprašanja. Ni neverjetno, da se ogrski načrt zasedaj odgodi za daljši čas.

Madžari proti Avstriji. »Az Ujsag« pravi, razpravljajoč o bosenskem vprašanju, da gre tu za madžarsko vprašanje in da se to vprašanje nahaja v stadiju temeljite rešitve. To vprašanje da se mora izključiti iz zveze z entento. Tudi »Budapesti Hirlap« objavlja članek, v katerem pravi: »Moramo se oborožiti za obrambni boj proti avstrijski brezobraznosti, proti oni Avstriji, za katero smo žrtvovali blago in življenje, katero branimo, da bi ne bila uničena in razkosana, katero rešujemo lakote, odtrgavajoč sebi od ust. Ako se Avstrijci, Nemci in Čehi drznejo, česar se ni drzala ententa, da zahtevajo razdelitev Avstro-Ogrske, moremo samo vprašati, ali je pozabila Avstrija, kakšni nevarnosti se izpostavlja sama, ko pomaga, da se težišče Jugoslovanov premesti v Hrvatsko ali Bosno.

Aprovizacijske stvari.

Govedina.

V nedeljo, 29. t. m., se bo prodajala govedina proti prečšipljenju št. 25 izkaznice za nakup mesa in maščob ter izročitvi izkaznice št. 53 serije a, b, c, d. Na vsako izkaznico se dobi ½ kg mesa. Prodaja se prične ob 6 zjutraj v naslednjih mesnicah: Spangher, Barkovlje 99, Blu, Rojan 9, Punter, Gornja Greta 300, Dapretto, Boccaccio 6, Trocca, Commerciale 5, Cavalieri, Poste 3, Visintini, Cavana 22, Perlatti, Sanità 9, Borzer, Tigor 10, Castro, Fontanone 10, Vosak, Cavana 10, Pasqualini, Marije Terezije 41, Zadnik, P. S. Giovanni 6, Polacco, Torrente 26, Pinter, Farneto 9, Lenarduzzi, Amalia 23, Tellini, Rossetti 33, Mornig, Acquedotto 17, Godigna, Giulia 24, Vattovaiz, Giulia 17, Crisman, Stadion 27, Perlatti, Barriera 4, Barbieri, Barriera 15, Cossich, Ugo Foscolo 2, Safiaro, Istituto 39, Marussich, Settefontane 248, Polacco, Settefontane 44, Del. zadruge, Settefontane, Rizzian, del Rivo 38, Del. zadruge, S. Marco, Comisso, Campo S. Giacomo 19, Rizzian, dell'Istria 1, Rivolt, Lloyd 7, Godina, Skedenj 138

Cene:

Predniji deli s priklado . . . po K 21'36 kg.
Zadniji deli s priklado . . . po K 24'— kg.

Domače vesti.

Namestnikovo potovanje po razdejanem goriškem ozemlju. Namestnik je 25. in 26. t. m. potoval po Goriški, da se na licu mesta pouči o aprovizacijskih razmerah in stanju obnovitvene akcije. Odpeljal se je najprej v Gorico, kjer so se v navzočnosti deželnega glavarja in zastopnikov vojaških in civilnih oblasti vršili razni porazgovori, predvsem o boju proti malariji. Dosedanji uspehi niso nezadovoljivi, žal, pa primankuje zdravnikov. Sklenilo se je, da se bo akcija energično nadaljevala. Pomnoži se strežništvo in ustanove tečaji za posebne strežnice za malarijo. Nadalje se je razpravljalo o vojnih kuhinjah, pri čemer se je ugotovilo, da je poleg drugih manjših kuhinj začela delovati tudi vzorno urejena kuhinja Rdečega križa. Za ustanovitev nadaljnih vojnih kuhinj v mestu in po deželi se je sestavil poseben odbor pod vodstvom deželnega glavarja. Iz Gorice se je odpeljal namestnik z deželnim glavarjem in vodilnimi funkcijonarji obnovitvenega urada preko Kanala—Sv. Lucije in Koberida v Bovec. Namestnik je povsod sprejemal zastopnike oblasti, duhovščine in udeleženskih krogov ter se dal natančno poučiti o razmerah in željah prebivalstva, zlasti glede aprovizacije in obnovitve, katera tu zaradi tehniških težav ne napreduje zadovoljivo vkljub vsemu prizadevanju, ter mnenjih, kaj bi bilo storiti, da se čim preje pomaga težko prizadetemu prebivalstvu.

Politično društvo »Edinost« bo imelo svojo odborovo sejo jutri, nedeljo, dopoldne ob 10 v društvenih prostorih, ul. sv. Frančiška Asiškega št. 20. I. nad. Ker je na dnevnem redu vprašanje ustanovitve Narodnega Sveta za Trst in okolico, so naprošeni vsi odborniki in njih namestniki, da se je gotovo udeleže. Tajnik.

Zaplemba za zaplembo. Včeraj nam je cenzura črtala skoraj ves članek, v katerem smo resno in trezno, na podlagi dejstev razpravljali o dogodkih na macedonski in palestinski fronti ter o verjetnih posledicah teh dogodkov. Naravnost neumljivo nam je, kako je potem mogoče, da o takih stvareh smejo razpravljati n. pr. dunajski listi, ne da bi bili zaplenjeni. In po dunajskih listih se seveda sme potem posnemati vse, samo samostojnega človek ne sme napisati v slovenskem listu ničesar. Skratka: slovenski list ne sme biti nič drugega kot posnetek dunajskih slovanožrskih listov in menda tako sam svoj in svojega naroda rabelj. In še to: resnica se ne sme povedati, vse mora ostati skrito in prikrito, ljudstvo naj živi z glavo v vreči ter naj ima proste le roke za — dajanje in hrbet za — sprejemanje. Politika tiča noja, ki vtika glavo v pesek, da se »skriva« pred sovražnikom! Ali mislijo pristojni činitelji, da je ljudstvo, posebno sedaj, po dolgih štirih letih vojne, res tako bedasto, da si iz te birokratske modrosti ne zna delati samo svojih zaključkov? Čemu se vendar skriva, kar vidi in ve vsakdo, kdor ima le kolikaj soli v glavi! Toda kaj: naš birokrat je kakor tista ženska, ki je še tedaj, ko se je že potapljala in ni mogla govoriti več, kazala prste iz vode, da bi obveljala njena. Tu pač ni pomoči! Včeraj so nam črtali, kar se danes poroča uradno.

Pepa Bartoň, ki je v četrtek, 26. t. m., prvikrat nastopil v tržaškem Politeama Rossetti pred občinstvom iz vseh tržaških slojev, ki je do zadnjega prostora napolnilo razsežno gledališče, se mora vkljub svoji mladosti, komaj 15 letom, po vsej pravici prištevati najodličnejšim umetnikom na goslih, kar jih šteje dandanes ne samo v tem pogledu tako oblagodarjeni naš bratski češki narod, temveč tudi ves svet. Nastop mu je resen, moški in nič ni pretiranega na njem nič deškega, izvzemši njegovo mladostno vnanjost: zelo simpatičen pojav, a v vsem pristen Čch. Svoje glasbilo obvladuje v resnici mojstrski, tehniške težave so mu nepoznane in prehaja preko njih z ono presenetljivo lahkoto, ki jih poslušalcu in gledalcu ne da niti opažati. In ni samo tehnika, ki mora očarati igralca; pač pa tembolj še njegova temeljita poglobitev v izvajano delo in globoki občutek, ki zveni z njegovih strun. V tem pogledu se je posebno izkazal v svoji lajni sanjavo mehki »Uspavanki«, Fibichovi »Pesmi« in pa v resnici samosvoje umevani in ravno zato še tem izrazite tolmačeni Sarasatovi »Ciganski«. Čajkovskega Koncert op. 35 posebno v prvem svojem delu ne kaže ravno viška skladateljske umetnosti tega velikega ruskega mojstra, pač pa marsikatero praznino. Bartoň za je izvajal dovršeno, z izredlnim občutkom pa srednji del, turobno »canzonetto«, a z mojstrsko virtuoznostjo tehniški izredno težavni in naporni allegro vivacissimo, kar velja prav tako tudi za enaki Paganinijev koncert v d-duru. V Brahmsovem »Ogrskem plesu« je solgral žnjim ves njegov mladeniški ogenj, dočim pa je v točkah, ki jih je dodal na splošno burno željo poslušalstva — po končni sporedni točki občinstvo niti ni začelo vstajati —, kakor Ilnbayevem »Zefiru« in Saint-Saensovem »Labudu« prevladoval zopet občutek, v Dvorakovi »Humoreski« dražestna razposajenost, v parafrazi češke himne »Kde domov muj« pa vsa globina in vzvišenost narodnega čuta. Mlad je Pepa Bartoň, a velik umetnik je, umetnik, ki se more vredno vzporejati z velikimi svetovnimi mojstri; mlad je, ni še v njem polne moške sile, toda mladost prekaja v moško dobo in Bartoň more še rasti in rasti ter doseči višino, kakor je morda še ni nikdo pred njim. Blagor narodu, kateremu se porajajo taki sinovi! — Mojstrsko spremljevalko ima Bartoň v klavirski umetnici gc. Mariji **Heller-Sadecki.** Če bi smeli reči tako: kakor ljubeča mati svojega sinka, nežno in prisrčno, objema njena igra njegove gosli, nikjer izbijajoča, nikjer tlačeča, vedno najprimerneje izpolnjujoč celoto. Izkazala pa se je tudi kot resnična umetnica v samostojnih točkah, Chopinovem »Nokturnu«, Lisztovi »Tarantelli« ter manjših delih čeških mojstrov Foersterja in Bendla ter Poljaka Lipskega in še dveh ljubkih, po sporedu dodanih točkah, v katerih smo jo čuli kot umetnico globokega čuta, dočim se je zlasti v »Tarantelli« izražala njena krepka, najdovršenejša tehnika. — Koncert je bil v resnici za naš glasbeni dogodek prve vrste, in je le želeti, da prvi poset teh dveh umetnikov ne bil obenem zadnji. Trst jo sprejme vselej z radostjo in hvaležnostjo.

Shod o aprovizacijskih razmerah. V Delavskem domu v ulici Madonnina št. 15 se bo vršil dne 30. t. m. ob 8 zvečer shod z dnevnim redom: Nezmožne aprovizacijske razmere.

Otvoritvena predstava slovenskega gledališča. Vsled nastalih težkoč, se danes otvoritvena predstava ne vrši in preloži na poznejši čas. Vstopnice obdrže svojo veljavnost, oziroma, se lahko pri blagajničarki v »Nar. domu« proti povračilu vstopnine vrnejo.

Razstava vajenških del se otvori danes, 28. t. m., ob 9 dopoldne v gledališki dvorani mestne ubožnice. Razstavljena bodo dela, ki so jih izvršili vajenci, vpisani v delovno šolo tržaškega vzgojevališča in popravljalnice, katera obstoji sedaj sedem mesecev. Razstava bo za občinstvo odprta od nedelje, 29. t. m., dalje osem dni in sicer od 9 dop. do 1 pop. Priporočamo občinstvu prav toplo, da si ogleda to razstavo in s tem izpodbudi mlade razstavljalce k čim večji pridnosti in vztrajnosti!

Telovadno društvo »Sokol« v Trstu. Odborova seja se bo vršila danes ob 7 zvečer v društvenih prostorih. Bratje odborniki se vabijo v polnoštevilni udeležbi.

Obrtne zadruge in obrtniki, ki so sprejeli dela za c. in kr. armado in se nameravajo pogajati za nadaljne dobave, se opozarjajo, da se bodo odsedaj naprej upoštevale njihove ponudbe le, ako so priložena potrdila c. in kr. monturnih skladišč, da so **vsa dosedanja naročila popolnoma izvršili in oddali.** Ponudbe je treba predložiti potom trgovske in obrtne zbornice.

Železničarji v Trstu in ob progi! Poskrbite, da bo ponedeljkov shod v dvorani »Delavskega konsumnega društva« pri Sv. Jakobu čim najštevilnejše obiskan. Gre za najvitalnejše interese železničarstva. Torej vsi na krov!

Zaupniki »Zveze jugoslovanskih železničarjev« naj se po možnosti tudi danes med 5 in 7 zvečer zglase v pisarni strokovnega tajništva, ul. Carintia št. 39. I.

Glasbena šola podružnice Glasbene Matice v Trstu. Vpisovanje v glasbeno šolo se vrši danes popoldne od 4—6 v društvenih prostorih. V ponedeljek, 30. t. m., se prične redni pouk. Gojenci naj pridejo ob 2 pop. v društvene prostore, da se skupno določi urnik. Nikdo naj ne manjka. — Šolsko vodstvo.

Predavanje v Sv. Križu. V nedeljo, 29. t. m., ob 10 dopoldne (po maši) bo predaval v Sv. Križu g. dr. Maks Obersnel o nalogah Vojnokreditnega zavoda za južno vojno okrožje; predavanje se bo vršilo pri vaškem načelniku g. Justu Tencetu. Opozarjajo se na to predavanje vsi Križani, ki so po vojnih dogodkih utrpeli neposredno ali posredno škodo.

Tamburaško in dramatično društvo »Sovič« v Postojni priredi, 29. t. m. ob 4 popoldne v dvorani za ljudsko šolo veseloigro v 3 dejanjih: »V Ljubljano jo dajmo«. — Vstopnice se bodo predprodajale v trgovini g. Josipa Kraigherja. Sedeži bodo numerirani. Igra bo trajala do 6 zvečer, kar bo omogočalo udeležbo okoličanov, posebno onih, ki so navezani na vožnjo z vlakom.

Razdeljevanje petroleja. Posestniki izkaznic za petrolej št. 1221-21 do 1600-21 dobivajo petrolej pri Romeju Sancinu v Škedenju št. 508.

Bratje pevci Z. J. Ž.! Vse stare pevce, kakor tudi one železničarje, ki imajo veselje do petja in resno žele vstopiti v zopet osnovani »Pevski zbor Z. J. Ž.« vljudno vabi na sestanek dne 2. vinotoka ob 8 zvečer v društveno sobo, ulica Carintia št. 39, I. nadstropje, predsednik.

Mestna zastavljalnica. Danes, v soboto, se bodo dopoldne prodajale na javni dražbi dragocenosti, zastavljene na razne prejšnje številke serije 142, popoldne pa nedragoceni predmeti, obleka in perilo, zastavljeni na zastavne listke serije 142.

Samomor. 99letna Oliviera Bassolz se je vrgla predsnočnjim ob 2 z okna svojega stanovanja v ul. Fortino št. 5 I., si razbila lobanjo in je ostala na mestu mrtva. Revica ni imela nobenega sorodnika več na svetu in je trpela veliko pomanjkanje.

†

S potrtim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužalostno vest, da je naš nepozabni soprog in oče

Josip Cotič

dne 22. t. m. po kratki in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

GORICA, 24. septembra 1918.

Antonija, roj. Živic, soproga.
Josip, Franje, proč. Zmagoslav in Zinka por. Zei sinovi in hči.

Železničarji!

Zveza jugoslov. železničarjev

vas vabi na

javen društveni shod

ki se bo vršil

v ponedeljek, dne 30. septembra ob 8. zvečer v dvorani „Delavskega konsumnega društva“ pri Sv. Jakobu.

DNEVNI RED:

APROVIZACIJA.

Sicda se na povabilo Z. J. Ž. udeleži tudi državni poslanec dr. O. Rybář.

Tovariši vsi na shod!

Osrednji odbor Z. J. Ž.

MALI OGLASI

Iščem od 1. oktobra naprej postrežnico od 7½—10 in od 2—5. Dobi dobro plačo in hrano. Zglasiti se jo od 2—4 v ul. Farneto 90. 2814

Išče se v najem mebliranо stanovanje z 2-3 sobami, vrtom, vodo, plinom ali elektriko in že mogoče kopalno sobo. Ponudbe s ceno pod „E. M.“ na ins. odd. Edinosti. 28.3

Koza in domači zajci se zamenjajo za ženske čevlje, Ilvila oziroma se prodajo. Vrtela-S. Cilino 519. 2816

Prodaja se takoj v Trstu hiše, trdno zgrajene, z vsemi udobnostmi. Cena: 200—500.000 kron in več. Pojasnila ul. Mirenar 11, IV. desno, od 2½ do 3½ pop. 2817

Pet krasnih študlnikov za domačo kuhinjo prodam. Ulica nadvojvode Josipa št. 14, vratar, od 9—12. 2815

Iščem postrežnico. Dobi hrano in plačo. Ulica S. Primo 1. vr. 3. 2812

Išteje se kovaški vajenci za izdelovanje voz. Dobijo dobro plačo. Ulica Chiozza 48. Jutkar. 2810

Prodam žago s trakom in blod pripraven za izdelovanje lesenih čevljev. Andrej Purič, kovač, ul. Media 6. 2806

Štokova trgovina sprejme takoj gospodično prodajalko ter krepkega in poštenega dečka. 2809

Hotel Balkan kupuje dobro vinsko solo plača dobro. 2778

Izboren jabolčnik, nekoliko hektolitrov, se takoj proda. G. Puklavec, ul. Geppa 23. 2776

Trgovec na deželi išče 50.000 kron za mesec. — Garancija: trgovina, vredna od 150.000 do 200.000 kron. Naslov pove ins. oddelek „Edinosti“ Vprašanja pod „Istra“ ali pismene ponudbe pod „Trgovina“.

Dobroznana urarna in zlatarna

L. POVH v Trstu, Trg stare mitnice štev. 3.

Bogata zaloga vsakovrstnih ur ter raznih zlatenin.

Vreče

kupuje, plačujoč po najvišjih cenah E. BARUCH, Trst, ul. Boschetto štev. 2.

Zemljišča,

polja, vile (dvorci) hišice, hiše v mestu in okolici se prodajo. Parmčič, ul. Malolica št. 10, III. Od 2½ do 5 pop.

Vzamem v najem

za več let zemljišče v okolici Gorice, Gradiške ali Komna. — Niso izključena poznejša pogajanja za nakup zemljišča. — Ponudbe na ins. odd. Edinosti pod „A. G. 1262“.

Močne vrvi iz celuloze

za poštne zavoje in druge omote

— v zalogi papirja —

E. MENASSE — Trst

ul. Carintia 39. Telefon 1-08.

Lišaj,

kraste, srbež, garje in kožne bolezni odpravi hitro in sigurno domač mazilo **Paratol.** Ne umaže, nima duha; se more torej tudi čez dan rabiti. — Velika posoda K 5.—, rodbinski lonček K 9.— Nadalje prašek PARATOL za varstvo občutljive kože, ena škatlja K 3.—. Dobi se oboje, ako se pošlje naprej denar ali po povzetju. Naslov: Paratol-Werke, lekarnar Ulmer — Budimpešta VII, 51 Rózsa utca 21.

Pristni čebelni med

300 kg.

Šolske tablice

iz škrilja in z obodom

ima na prodaj

MILAN KRAVANJA, Begunje pri Rakeku.

Prodajam

vage (decimalne) 3, 5, 8, 10 kvintalov; vrvi več vrst, bicikle, šivalne stroje in kotle za kuhanje žganja.

Martin Srebotič, Poreč (Istra).

Odda se takoj v Trstu

KAVARNA I. VRSTE

osebi, ki je popolnoma izvežbana v kavarnarski stroki.

Reflektira se tudi na žensko moč.

Naslov pove inseratni oddelek »Edinosti«.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. J. Čermák

v Trstu, ulica Poste vecchie 12 vogal ulice delle Poste

Izdiranje zobov brez bolečin. — Plombiranje.

-- UMETNI ZOBJE --

JADRANSKA BANKA

Trst, Via Cassa di Risparmio 5

(Lastno poslopje)

Kapital in rezerva K 23,300.000.—

PILIJALKE: Dunaj Tegetthoffstrasse 7—9 Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metkovič, Opatija Split, Šibenik, Zadar.

VLOGE NA KNJIŽICE

3½%

od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje banka srojega. Obrestovanje vlog u tekočem in žiroračunu po dogovoru - Akreditiv čeki in nakazniс na vsa tuja inozemska tržišča

KUPUJE IN PRODAJA: vrednostne papirje rente, obligacije, zastavna pisma, prioritete delnice, srečke, valute devize, promese itd Daje PREDUJME na vrednostna papirje in blago leže v javnih skladiščih, SAFE DEPOSITS PROMESE. — — Prodaja srečk razredne loterije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija žrebanja srečk i. t. d. brezplačno. Stavbni kredit, rombonca kredit. Borzna naročila. — Inkaso.

MENJALNICA. — — — ESKOMT MENIC

Telefoni: 1403, 1733 in 2076.

Uradne ure: od 9 do 1 popoldne

Brzojavi: JADRANSKA.